

ПОЛОЖЕННЯ про спортивних суддів з шахів (класичні, швидкі та блискавичні шахи)

1. Загальні положення.

1.1 Це положення розроблене відповідно до вимог Закону України «Про фізичну культуру і спорт», «Порядку присвоєння кваліфікаційних категорій спортивним суддям» затвердженого Наказом Міністерства молоді та спорту України 16.07.2013 № 31 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 2 серпня 2013 р. за № 1312/23844, Статуту федерації шахів України (далі - ФШУ) та визначає зміст роботи суддівських колегій, права та обов'язки суддів, умови і порядок присвоєння кваліфікаційних категорій суддям з шахів.

1.2 Суддями з шахів можуть бути члени ФШУ (громадяни України або такі, що мають право на проживання та роботу в Україні), які мають відповідну підготовку, пройшли атестацію у встановленому порядку та отримали відповідну кваліфікаційну категорію. Призначення суддів на змагання залежить від рівня їх підготовленості та здійснюється безпосередньо відповідними суддівськими колегіями. На посади головних суддів, головних секретарів та їх заступників Всеукраїнських змагань можуть бути залучені судді, які, не менше ніж один раз на чотири роки проходять Всеукраїнський семінар підвищення кваліфікації суддів з шахів або такі, що мають постійну практику суддівства Всеукраїнських та міжнародних змагань (3 – 4 турніри на рік).

1.3 В Україні встановлені такі кваліфікаційні категорії суддів з шахів:

- юний спортивний суддя з шахів;
- спортивний суддя з шахів другої категорії;
- спортивний суддя з шахів першої категорії;
- спортивний суддя з шахів Національної категорії.

2. Права і обов'язки суддів з шахів.

2.1 Суддя з шахів має право:

2.1.1 Судити змагання рівня його категорії.

2.1.2 Проводити семінари та інструктажі за дорученням відповідних колегій суддів.

2.2 Суддя з шахів зобов'язаний:

2.2.1 Досконало знати правила проведення змагань з виду спорту Шахи, суворо і об'єктивно застосовувати їх у процесі суддівства, сприяти проведенню змагань на високому організаційному рівні.

2.2.2. Під час проведення змагань забезпечити дотримання правил шахів, положень (регламентів) змагань, а також достовірність зафіксованих результатів.

2.2.3 Постійно дбати про підвищення своєї суддівської кваліфікації, рівня підготовленості, передавати свої знання і досвід молодим суддям, брати активну участь в роботі колегії суддів і пропаганді спорту, в роботі семінарів з підготовки і підвищення кваліфікації суддів. До суддівства регіональних змагань допускаються судді з шахів, які на протязі останніх 4-х років взяли участь у роботі місцевих (регіональних) семінарів (курсів) по підготовці та підвищенні кваліфікації шахових суддів. До складу головних суддівських колегій Всеукраїнських змагань залучаються судді, які на протязі останніх 4-х років взяли участь у Всеукраїнському семінарі по підготовці та підвищенні кваліфікації шахових суддів.

2.2.4 Виховувати толерантність, дисциплінованість, дотримання правил змагань учасниками, тренерами та представниками.

2.2.5 Бути прикладом дисциплінованості і організованості в ході проведення змагань, неупереджено та справедливо вирішувати спірні питання, не передбачені правилами, сумлінно ставитись до своїх обов'язків.

2.2.6 Виховувати спортсменів у дусі вимог моралі і етики.

2.3 Судді, що винні у порушенні законодавства у сфері фізичної культури і спорту, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до чинного законодавства.

3. Колегії суддів з шахів.

3.1 Колегії суддів з шахів створюються при радах колективів фізичної культури, правліннях шахових клубів, підприємствах, установах, навчальних закладах, спортивних школах, спортивних комітетах, військових частинах і з'єднаннях, ФСТ і відомчих фізкультурних організаціях за наявності в них не менше 10 суддів з шахів.

3.2 Колегія суддів з шахів повинна знаходитись на обліку у відповідній районній чи міській колегії суддів зі спорту.

3.3 Колегія суддів з шахів первинної фізкультурної організації очолюється президією у складі 3-5 чоловік, що обирається відкритим голосуванням 1 раз у 2 роки на загальних зборах суддів даної організації.

3.4 Районна і міська колегії суддів очолюються президіями в складі 5-7 чоловік, що обираються (або призначаються) у відповідності до статутних вимог органів, до складу яких вони входять..

3.5 Президії Кримської республіканської, обласних і національної колегій суддів з шахів утворюються відповідними керівними органами в складі від 5 до 9 осіб строком на 4 роки у відповідності до статутних норм. Президія колегії суддів створює постійні або тимчасові комісії із суддівського активу; проводить навчально-методичну, організаційну, кваліфікаційну роботу по призначенню суддів на проведення змагань, пропаганди, з обліку та інші (в разі необхідності).

3.6 Склад колегій та комісій, їх рішення затверджуються відповідними керівними органами федерацій.

4. Зміст роботи президій колегій суддів:

4.1 Президія колегії суддів:

4.1.1 Здійснює роботу щодо забезпечення підготовки і проведення змагань силами суддів, які об'єднанні в дану колегію.

4.1.2 Заслуховує звіти головних суддів про підсумки проведення змагань.

4.1.3 Здійснює інспектування підготовки і проведення змагань шляхом призначення інспекторів.

4.1.4 Організовує заходи по підвищенню культури проведення змагань, пропаганди спорту і роботі з глядачами.

4.1.5 Організовує вивчення практики застосування правил з шахів, обмін досвіду роботи суддівських колегій і провідних суддів.

4.1.6 Здійснює підготовку і підвищення кваліфікації суддівських кадрів шляхом організації семінарів, нарад, конференцій, консультацій, періодичного проведення атестації суддів, екзаменує на знання правил змагань, перегляд суддівства змагань, тощо.

4.1.7 Розглядає матеріали щодо присвоєння суддівських категорій, веде особистий облік роботи суддів.

4.1.8 Розглядає матеріали про зняття категорії суддям, які не виконують своїх обов'язків, або за скоєні провини.

4.1.9 Президія національної колегії суддів ФШУ щорічно подає до ФІДЕ необхідну інформацію для міжнародної класифікації арбітрів (категорії А, В, С, D) та порушує відповідні клопотання.

4.2 Президія колегії суддів у випадку невиконання своїх зобов'язань може бути достроково розпущена рішенням керівного органу, яким вона була створена.

5. Порядок присвоєння кваліфікаційних категорій суддям

5.1 Право присвоєння суддівських категорій надається:

«Юний спортивний суддя з шахів» та «Спортивний суддя з шахів другої категорії» – керівним органам регіональних осередків ФШУ;

«Спортивний суддя з шахів першої категорії», «Спортивний суддя Національної категорії з шахів» – Виконкому ФШУ.

5.2 Вимоги до кандидатів на присвоєння кваліфікаційних категорій:

- «Юний спортивний суддя з шахів» - особи (від 14 років), які взяли участь у суддівському семінарі і мають стаж суддівства не менше 3-х змагань серед учнів спортивної школи або клубу;
- «Спортивний суддя з шахів другої категорії» - особи, які мають стаж суддівства не менше 2-х років та практику суддівства не менше 3-х змагань обласного, міського рівня або 5-ти змагань у спортивній школі, клубі, на одному з яких необхідно виконати обов'язки головного судді або заступника головного судді змагань та взяти участь у 2-х суддівських семінарах;
- «Спортивний суддя з шахів першої категорії» - особи, які мають другу суддівську категорію, стаж суддівства не менше 3-х років після її присвоєння. Практику суддівства не менше 6-ти всеукраїнських змагань (з них не більше трьох змагань з швидких

шахів та блискавичної гри), у 2-х з яких необхідно виконати обов'язки заступника головного судді або заступника головного секретаря та за умов участі у Всеукраїнському суддівському семінарі;

- «Спортивний суддя з шахів Національної категорії» - особи, які мають першу суддівську категорію, стаж суддівства не менше 3-х років після її присвоєння. Практику суддівства не менше 7-ми всеукраїнських змагань (з них не більше трьох змагань з швидких шахів та блискавичної гри), у 3-х з яких необхідно виконати обов'язки головного судді або заступника головного судді та за умов участі у Всеукраїнському суддівському семінарі.

ПРИМІТКИ: 1. Термін між датами подання та проведення змагань, згідно яких подаються документи на присвоєння категорії, не повинен перевищувати 6 років.

2. Термін між датами подання та участі у Всеукраїнському семінарі підвищення кваліфікації суддів з шахів, згідно якого подаються документи на присвоєння категорії, не повинен перевищувати 4 роки.

5.3 «Спортивний суддя з шахів Національної категорії» може бути рекомендований Виконкомом ФШУ за поданням президії національної колегії суддів ФШУ до ФІДЕ для присвоєння звання «Арбітр ФІДЕ».

5.4 «Арбітр ФІДЕ» може бути рекомендований Виконкомом ФШУ за поданням президії національної колегії суддів ФШУ до ФІДЕ для присвоєння звання «Міжнародний арбітр з шахів».

5.5 Кандидатури осіб, поданих на присвоєння суддівських категорій, розглядаються відповідними колегіями суддів з шахів. Присвоєння суддівських категорій оформляється відповідними рішеннями керівних органів федерацій.

Клопотання про присвоєння кваліфікаційної категорії спортивного судді порушується шляхом подання фізичною особою до ФШУ заяви встановленого зразка (**додаток 1**).

До заяви додаються:

копія свідоцтва про народження (для присвоєння кваліфікаційної категорії "Юний спортивний суддя з шахів");

копії 1 та 2 сторінок паспорта громадянина України (для присвоєння кваліфікаційної категорії "Спортивний суддя Національної категорії", "Спортивний суддя з шахів першої категорії", "Спортивний суддя з шахів другої категорії");

виписка з картки обліку спортивної суддівської діяльності заявника, що містить дані про виконання відповідної кваліфікаційної категорії спортивного судді встановленого зразка (**додатки 2-1, 2-2**);

дві фотокартки (розміром 3х4 см).

5.6 Заява та документи розглядаються президією національної колегії суддів та президіями колегій суддів регіональних осередків протягом 30 календарних днів з дня їх надходження.

5.7 Особа, документи якої розглядаються на засіданні керівного органу, може бути присутньою на засіданні керівного органу.

5.8 За результатами розгляду поданих документів Виконкомом ФШУ приймається рішення про присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії спортивного судді або про відмову у присвоєнні кваліфікаційної категорії спортивного судді у разі невідповідності вимогам, визначеним у пунктах 5.1.1-5.1.4 цього Порядку, про що заявникові повідомляється письмово у 10-денний строк з дня прийняття такого рішення.

5.9 У разі присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії спортивного судді президія колегії суддів протягом 30 календарних днів видає посвідчення спортивного судді встановленого зразка (**додаток 3**).

5.10 У разі втрати або пошкодження посвідчення спортивного судді видається дублікат. Президія національної колегії суддів веде облік виданих посвідчень.

5.11 Кандидат на звання "Арбітр ФІДЕ" повинен:

- мати категорію «спортивний суддя з шахів Національної категорії»;
- відповідати усім вимогам до звання «Арбітр ФІДЕ» згідно діючих правил ФІДЕ;
- надати повний комплект документів згідно діючих правил ФІДЕ.

Після розгляду наданих документів президія національної колегії суддів може ухвалити рішення про направлення документів до ФІДЕ або призначити кандидата на контрольне суддівство міжнародного змагання календарного плану змагань ФШУ. За підсумками контрольного суддівства документи затверджуються президією національної колегії суддів і надаються на розгляд Виконкому ФШУ (при незадовільній оцінці контрольного суддівства пакет документів повертається кандидату і не приймається до розгляду протягом 1 року).

5.12 Кандидат на звання «міжнародний арбітр з шахів» повинен:

- мати категорію «Арбітр ФІДЕ»;
- відповідати усім вимогам до звання «міжнародний арбітр з шахів» згідно діючих правил ФІДЕ;
- надати повний комплект документів згідно діючих правил ФІДЕ.

Після розгляду наданих документів президія національної колегії суддів може ухвалити рішення про направлення документів до ФІДЕ або призначити кандидата на контрольне суддівство міжнародного змагання календаря змагань ФШУ. За підсумками контрольного суддівства документи затверджуються президією національної колегії суддів і подаються на розгляд Виконкому ФШУ (при незадовільному контрольному суддівстві пакет документів повертається кандидату і не приймається до розгляду протягом 1 року).

5.13 Усі нормативи на отримання звань перелічені у п. 5.2 повинні відрізнятися від використаних раніше та повинні бути виконані після присвоєння попереднього звання (категорії). Довідки про суддівську роботу повинні бути підписані суддями категорії не нижчої ніж та, на яку претендує здобувач. В окремих випадках, за поданням Президента ФШУ або президії національної колегії суддів обов'язковий стаж кандидатів (п. 5.2) може бути

зменшений. Термін дії довідок про суддівство – 6 років. Термін дії довідок про проходження Всеукраїнських семінарів – 4 роки.